

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VANDENS ĮSTATYMO NR. VIII-474 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos vandens įstatymo Nr. VIII- 474 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos vandens įstatymą Nr. VIII- 474 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VANDENS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslai

1. Šis įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, atsirandančius naudojant, valdant ir saugant Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius paviršinius ir požeminius vandens telkinius ir juose esantį vandenį.

2. Šio įstatymo tikslai:

- 1) užtikrinti gerą paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklę ir ją išsaugoti;
- 2) užtikrinti darnų vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimą.

3. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas taikomas asmenims, kurie valdo, naudoja ir (arba) saugo Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius paviršinius ir (arba) požeminius vandens telkinius ir juose esantį vandenį.

2. Šio įstatymo nuostatos jūros aplinkos apsaugai taikomos, kiek tai susiję su vandens chemine būkle teritoriniuose vandenyse.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Dirbtinis vandens telkinys** – techninėmis priemonėmis sukurtas paviršinis vandens telkinys (kanalas, tvenkinys, rekultivuotame karjere įrengtas vandens telkinys, kūdra), išskyrus vandens talpyklas, kuriose esantis vanduo nelaidžiomis medžiagomis ir (arba) konstrukcijomis atskirtas nuo aplinkos grunto (baseinai, rezervuarai ir pan.).

2. **Galimai teršiama teritorija** – atvira teritorija, kuri dėl joje vykdomos veiklos yra arba gali būti teršiama (eksploatacijos ar avarinės taršos atvejais) pavojingosiomis medžiagomis: transporto priemonių remonto, ardymo, techninės priežiūros, dažymo teritorija (teritorija, kurioje teikiamos išvardytos paslaugos, ir didesnė kaip 0,1 ha teritorija, kurioje minėta veikla vykdoma savo reikmėms); trąšų, augalų apsaugos produktų, buitinės chemijos, naftos produktų ir kitų pavojingųjų medžiagų perpylimo, perkrovimo ar sandėliavimo vieta (išskyrus galutinius nurodytų medžiagų vartotojus); didesnė kaip 0,5 ha transporto priemonių stovėjimo aikštelė; centralizuota betono ruošimo ir išdavimo vieta; degalinės, naftos bazės ir naftos išgavimo gręžinių teritorija, degalų ir kitų naftos produktų pilstymo vieta; chemijos, naftos perdirbimo, pieno, mėsos, žuvies perdirbimo, celiuliozės ir popieriaus, odų dirbimo, cukraus pramonės objekto teritorija; atliekų tvarkymo objekto, pabėgių mirkyklos, jūrų uosto, dokų teritorija.

3. **Gamtosauginis debitas** – skaičiuotinis mažiausiasis vandentėkmės debitas, reikalingas jos ekosistemos minimalioms gyvavimo sąlygoms užtikrinti.

4. **Gera paviršinio vandens telkinio būklė** – paviršinio vandens telkinio būklė, kai jo ekologinė ir cheminė būklė pagal teisės aktuose nustatytus kriterijus vertinama gerai arba labai gerai.

5. **Gera požeminio vandens telkinio būklė** – požeminio vandens telkinio būklė, kai jo kiekybinė ir cheminė būklė pagal teisės aktuose nustatytus kriterijus vertinama gerai.

6. **Hidromorfologinės sąlygos** – paviršinio vandens telkinio sąlygos, kurias lemia jo hidrologiniai ir morfologiniai rodikliai.

7. **Hidrotechniniai statiniai** – statiniai ir įrenginiai vandeniui naudoti ir (arba) aplinkai nuo žalingo vandens poveikio saugoti (užtvankos, krantinės, aptekėjimo kanalai, žuvų pralaidos, hidroelektrinės, molai ir pan.).

8. **Išleidžiamųjų teršalų ribinė vertė** – didžiausia leidžiama išleisti teršalų koncentracija ir (arba) didžiausias leidžiamas išleisti teršalų kiekis, kurių negalima viršyti per tam tikrą laikotarpį.

9. **Nepratekamas dirbtinis vandens telkinys** – dirbtinis vandens telkinys, nepapildomas iš upių, ežerų, tvenkinių ir (arba) kanalų.

10. **Pabaseinis** – upės baseino dalis, iš kurios paviršinis vanduo viena upe nuteka į kitą upę arba ežerą.

11. **Patvenktas ežeras** – ežeras, kurio vandens lygis reguliuojamas ežero ištakose įrengtais patvenkiamaisiais hidrotechniniais statiniais.

12. **Paviršinio vandens telkinio būklė** – bendra paviršinio vandens telkinio kokybė, nustatoma įvertinus jo ekologinę ir cheminę būklę ir tapatinama su blogiau įvertinta.

13. **Paviršinis vandens telkinys** – kiekybės rodikliais apibūdinama reikšminga žemės paviršiuje esanti vandens aplinkos dalis, tai yra: jūra ar jos dalis, upė ar jos dalis, ežeras, dirbtinis vandens telkinys.

14. **Plaukiojimo priemonės** – laivai, kiti plaukiojimui naudojami (įskaitant ir plūduriuojančius) įrenginiai arba priemonės.

15. **Požeminio vandens telkinio būklė** – bendra požeminio vandens telkinio kokybė, nustatoma įvertinus jo kiekybinę ir cheminę būklę ir tapatinama su blogiau įvertinta.

16. **Požeminis vandens telkinys** – sąlygines ribas turinti vandeningojo sluoksnio ar sluoksnių dalis, kurioje susitelkęs pakankamas kiekis požeminio vandens, kurio per parą būtų galima išgauti 10 m³.

17. **Priekrantės vandenys** – jūros dalis nuo kranto iki linijos, kurios kiekvienas taškas nutolęs vieną jūrmylę jūros link nuo vidaus vandenis ir teritorinę jūrą skiriančios linijos.

18. **Prioritetinės medžiagos** – teršalai, kurių išleidimas ar kitoks pateikimas į aplinką turi būti mažinamas ar nutrauktas. Prioritetinių medžiagų sąrašą tvirtina aplinkos ministras.

19. **Tarpiniai vandenys** – prie upės žiočių esanti jūros dalis, kurioje vanduo yra iš dalies sūrus ir kurioje maišosi sūrus ir gėlas vanduo. Prie tarpinių vandenų priskiriama Lietuvos Respublikos teritorijoje esanti Kuršių marių dalis.

20. **Tarša** – dėl žmogaus veiklos tiesioginis ar netiesioginis medžiagų ar energijos pateikimas į vandenį, orą ar žemę, galintis padaryti žalingą poveikį žmonių sveikatai, vandens ar žemės ekosistemų, priklausomų nuo vandens ekosistemų, kokybei, taip pat galintis padaryti žalą materialiajam turtui ir (arba) aplinkai ir (arba) apriboti galimybes teisėtai naudotis aplinka.

21. **Teršalas** – medžiaga ar medžiagų grupė, kuri patekusi į aplinką dėl savo savybių gali būti kenksminga aplinkai ar žmonių sveikatai.

22. **Tvenkinys** – dirbtinis vandens telkinys, kuris įrengiamas užtvėnkiant vandens tėkmę vandentakyje, žemės paviršiaus įdauboje ar pylimu apsuptame plote.

23. **Upės baseinas** – žemės plotas, iš kurio paviršinis vanduo upėmis ir ežerais nuteka į jūrą vienos upės žiotimis.

24. **Upių baseinų rajonas** – šio įstatymo nustatyta tvarka sudarytas pagrindinis vandens apsaugos ir valdymo teritorinis vienetas iš vienos ar kelių gretimų upių baseinų kartu su visais susijusiais požeminiais vandens telkiniais, tarpiniais ir priekrantės vandenimis.

25. **Vandens kokybė** – vandens sudėtis ir jo savybės, rodančios, kiek jis atitinka vandenssaugos tikslus ir (arba) kiek tinka konkrečioms paviršinio ir (arba) požeminio vandens telkinio ir (arba) jo vandens naudojimo sritims.

26. **Vandens naudojimo paslaugos** – namų ūkiams, viešiesiems juridiniams asmenims ir ekonominės veiklos vykdytojams teikiamos paslaugos, apimančios paviršinių vandens telkinių užtvėnkimą, vandens iš paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių išgavimą, kaupimą, apdorojimą (gerinimą, ruošimą) ir tiekimą, taip pat nuotekų tvarkymą.

27. **Vandens telkinio ir (ar) jo vandens naudojimas** – veikla, kuria daromas tiesioginis poveikis paviršiniam ir (arba) požeminiam vandens telkiniui ir (arba) jo vandens kokybei, pavyzdžiui, paviršinio ir (arba) požeminio vandens telkinio naudojimas vandeniui išgauti, nuotekoms išleisti, hidroenergetikos, rekreacijos, laivybos, žuvininkystės reikmėms.

28. **Vandens telkinio ir (ar) jo vandens naudotojas** – asmuo, kuris naudoja paviršinį ir (arba) požeminį vandens telkinį vandeniui išgauti, nuotekoms išleisti, rekreacijos, hidroenergetikos, laivybos, žuvininkystės ir kitoms reikmėms arba kitokiu būdu daro tiesioginį poveikį paviršiniam ir (arba) požeminiam vandens telkiniui ir (arba) jo vandens kokybei.

29. **Vandens telkinio ir (ar) jo vandens stebėseną** – sistemingas paviršinio ir (arba) požeminio vandens telkinio būklės ir (arba) jo vandens kokybės, savaiminių pokyčių ir antropogeninio poveikio stebėjimas, vertinimas ir prognozė.

30. **Vandenssaugos tikslai** – aplinkos ministro patvirtinti paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklės ir (arba) jų vandens kokybės, taip pat upių baseinų rajonų saugomų plotų reikalavimai, kuriuos reikia įgyvendinti per tam tikrą laikotarpį.

31. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatyme, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme, Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme.

II SKYRIUS

PAVIRŠINIŲ IR (ARBA) POŽEMINIŲ VANDENS TELKINIŲ NUOSAVYBĖ. VANDENS TELKINIŲ IR (AR) JŲ VANDENS NAUDOTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

4 straipsnis. Nuosavybės teisė į požeminius ir (arba) paviršinius vandens telkinius

1. Valstybei išimtinė nuosavybės teise priklauso požeminiai vandens telkiniai ir valstybinės reikšmės vidaus vandenys.

2. Valstybinės reikšmės vidaus vandenims priskiriami šie paviršiniai vandens telkiniai:

1) ežerai;

2) upės ir jose įrengti tvenkiniai;

3) valstybinėje žemėje esantys dirbtiniai vandens telkiniai, kurie yra valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, biosferos rezervatuose, gamtos paveldo objektų teritorijose ir teritorijose, kurios atitinka teisės aktais nustatytus Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų atrankos kriterijus ir yra įrašytos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotų institucijų patvirtintus tokių teritorijų sąrašus, išskyrus privačius akvakultūros tvenkinius ir dirbtinius nepratekamus vandens telkinius;

4) dirbtiniai vandens telkiniai, kurie teritorijų planavimo dokumentais arba savivaldybių tarybų sprendimais priskirti rekreacinėms teritorijoms;

5) pasienio vandenys.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti paviršiniai vandens telkiniai gali būti privačios nuosavybės teisės objektai, kai jie pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą ar kitais teisiniais pagrindais įgyti privačios nuosavybės iki 2019 m. lapkričio 1 d.

4. Parduodant šio straipsnio 3 dalyje nurodytus privačius paviršinius vandens telkinius, pirmumą juos pirkti turi valstybė. Kaina, kurią valstybė gali mokėti už perkamus privačius paviršinius vandens telkinius, negali viršyti šių telkinių vidutinės rinkos vertės, apskaičiuotos atliekant vertinimą masiniu būdu Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

5. Privataus paviršinio vandens telkinio savininkas apie sprendimą parduoti paviršinį vandens telkinį praneša Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) teritoriniam padaliniui pagal parduodamo paviršinio vandens telkinio buvimo vietą, nurodydamas pardavimo sąlygas.

6. Nacionalinės žemės tarnybos vadovas sprendimą pirkti paviršinį vandens telkinį ar atsisakyti jį pirkti turi priimti per 30 dienų nuo šio straipsnio 5 dalyje nurodyto pranešimo gavimo dienos. Nacionalinės žemės tarnybos vadovui atsisakius pirkti paviršinį vandens telkinį arba per nustatytą terminą nepriėmus sprendimo, privataus paviršinio vandens telkinio savininkas gali perleisti paviršinį vandens telkinį kitiems asmenims.

5 straipsnis. Paviršinio vandens telkinio savininko teisės ir pareigos

1. Paviršinio vandens telkinio savininkas turi teisę valdyti, naudoti paviršinį vandens telkinį ir juo disponuoti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2. Paviršinio vandens telkinio savininkas privalo saugoti jam priklausančią paviršinį vandens telkinį, nedaryti žalos aplinkai, nepažeisti kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų.

6 straipsnis. Vandens telkinių ir (arba) jų vandens naudotojų teisės ir pareigos

1. Vandens telkinių ir (arba) jų vandens naudotojai turi teisę:

1) naudoti paviršinį ir (arba) požeminį vandens telkinį ir jame esantį vandenį įstatymų, kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis;

2) gauti informaciją apie paviršiniams ir (arba) požeminiams vandens telkiniams nustatytus vandenssaugos tikslus, numatytas priemones juos įgyvendinti;

3) teikti pastabas ir pasiūlymus dėl priemonių, reikalingų vandenssaugos tikslams pasiekti.

2. Vandens telkinių ir (arba) jų vandens naudotojai privalo:

1) naudoti vandenį mažiausią poveikį paviršiniam ir (arba) požeminiam vandens telkiniui darančiomis priemonėmis ir būdais, kad būtų pasiekti vandenssaugos tikslai;

2) taupiai naudoti vandenį, neviršyti nustatytų vandens naudojimo limitų ir į gamtinę aplinką išleidžiamų teršalų ribinių verčių, nebloginti paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklės;

3) tinkamai naudoti įrenginius ir priemones, skirtas išvengti ir (arba) mažinti neigiamą poveikį paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklei, didinti tokių įrenginių efektyvumą;

4) šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti vandens naudojimo apskaitą ir paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir (ar) jų vandens stebėseną;

5) diegti teisės aktuose numatytas paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių apsaugos priemones;

6) užtikrinti kraštovaizdžio, nekilnojamojo kultūros paveldo ir biologinės įvairovės apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų vykdymą;

7) nepažeisti kitų paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudotojų ir savininkų teisių ir teisėtų interesų.

III SKYRIUS

VANDENS TELKINIŲ IR (AR) JŲ VANDENS NAUDOJIMO VALSTYBINIS REGULIAVIMAS

7 straipsnis. Pagrindinės vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo sąlygos

1. Vandens telkiniai ir (ar) jų vanduo gali būti naudojami, jeigu tai neblogina paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklės ir (arba) netrukdo pasiekti vandenssaugos tikslų.
2. Paviršiniai vandens telkiniai ir vandens lygis juose negali būti keičiami neatlikus poveikio aplinkai vertinimo, kai tokį vertinimą privaloma atlikti Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka.
3. Planuojant, projektuojant, statant ir eksploatuojant ūkinės ar kitos veiklos objektus, galinčius neigiamai veikti paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklę, turi būti numatytos priemonės, užtikrinančios racionalų vandens naudojimą, vandens apsaugą nuo teršimo, paviršinių vandens telkinių hidromorfologinių sąlygų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą, išgaunamo vandens apskaitą, laikomasi pažangaus ūkininkavimo praktikos, diegiamos švaresnės gamybos ir taršos mažinimo technologijos.

8 straipsnis. Vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo leidimai

1. Šio įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo, Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo ir Lietuvos Respublikos mėgėjų žvejybos įstatymo nustatytais atvejais vandens telkiniai ir (ar) jų vandenį naudoti galima tik turint teisės aktų nustatyta tvarka išduotus leidimus.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti leidimai neišduodami, jeigu vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo veikla trukdo pasiekti vandenssaugos tikslus ir (arba) gali pabloginti paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklę.

9 straipsnis. Paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių naudojimas vandeniui išgauti

1. Požeminių vandens telkinių naudojimą vandeniui išgauti reglamentuoja Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys požeminio vandens išgavimą.
2. Paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti aplinkos apsaugos reikalavimus nustato aplinkos ministras, atsižvelgdamas į būtinybę užtikrinti, kad vandens išgavimas neleistinai netrikdytų paviršinio vandens telkinio ir su juo susijusių teritorijų hidrologinio režimo ir aplinkos būklės.
3. Asmuo, išgaunantis (planuojantis išgauti) 100 kubinių metrų ir daugiau vandens per parą iš vieno paviršinio vandens telkinio (išskyrus vandenį, naudojamą mėgėjų sodininkystės poreikiams bei vandenį, naudojamą hidroenergijai išgauti hidroelektrinėse, kurių galia neviršija 10 MW), privalo turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, kurių išdavimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas. Išgaunamo vandens kiekis apskaičiuojamas per metus išgaunamą ar numatomą išgauti vandens kiekį padalijus iš išgavimo dienų skaičiaus.

10 straipsnis. Paviršinių vandens telkinių naudojimas rekreacijai ir sportui

1. Paviršiniai vandens telkiniai rekreacijai ir sportui gali būti naudojami vadovaujantis šio įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatytais reikalavimais.
2. Rekreacijai ir sportui skirti paviršiniai vandens telkiniai nurodomi teritorijų planavimo dokumentuose.
3. Maudyklų naudojimas ir maudyklų vandens kokybės rodikliai turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytą visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) reikalavimus.

11 straipsnis. Paviršinių vandens telkinių tvarkymas

1. Paviršiniai vandens telkiniai tvarkomi (šalinama perteklinė augalija, dugno nuosėdos, paskleidžiamas mineralinis gruntas paviršinio telkinio dugne ir kt., su šiais darbais susiję paviršinių vandens telkinių pakrančių tvarkymo darbai) vadovaujantis aplinkosaugos reikalavimais paviršinių vandens telkinių tvarkymui, kuriuos nustato aplinkos ministras, juose nustatydamas:

1) paviršinių vandens telkinių tvarkymo laikotarpius ir reikalavimus atsižvelgiant į žuvų neršto ir paukščių perėjimo laiką;

2) iš paviršinių vandens telkinių iškastų dugno nuosėdų, pašalintos augalijos ir kitų paviršinių vandens telkinių tvarkymo metu susidarančių atliekų tvarkymo reikalavimus;

3) reikalavimus, kada be apribojimų gali būti šalinama vandens augalija paviršiniuose vandens telkiniuose, atsižvelgiant į šalinamos augalijos plotą paviršiniame vandens telkinyje;

4) reikalavimus, kada privaloma teikti pranešimą aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančioms institucijoms apie planuojamą vykdyti paviršinio vandens telkinio tvarkymą arba rengti paviršinio vandens telkinio tvarkymo projektą, atsižvelgiant į numatomą tvarkyti vandens telkinio plotą ir planuojamus vykdyti tvarkymo darbus;

5) paviršinio vandens telkinio tvarkymo projekto ir (arba) pranešimo apie paviršinio vandens telkinio tvarkymą sudėties, rengimo ir derinimo reikalavimus.

2. Paviršinio vandens telkinio tvarkymo projektus gali rengti asmenys, turintys aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą biomedicinos mokslų studijų srities biologijos, ekologijos ir aplinkotyros, fizinių mokslų studijų srities geografijos, geologijos arba technologijos mokslų studijų srities aplinkos inžinerijos krypties išsilavinimą.

3. Reikalavimus paviršinių vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbams vykdyti, siekdamas užtikrinti saugią laivybą, nustato aplinkos ministras.

12 straipsnis. Plaukiojimo priemonių naudojimas paviršiniuose vandens telkiniuose, važiavimas paviršinių vandens telkinių dugnu ir ledu

1. Asmenys, paviršiniuose vandens telkiniuose naudojantys plaukiojimo priemones, privalo užtikrinti, kad šios priemonės neterštų vandens, neardytų krantų, negadintų hidrotechnikos statinių bei komunikacijų, nekeltų pavojaus žmonėms ir aplinkai.

2. Aplinkosaugos sąlygas plaukioti paviršiniuose vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir paviršinių vandens telkinių, kuriuose tam tikro tipo plaukiojimo priemonių naudojimas draudžiamas ar ribojamas, sąrašą nustato aplinkos ministras.

3. Plūduriuojančių priemonių, kurios pritaikomos gyventi ir (arba) vykdyti ūkinę komercinę veiklą, pastatymo ir (arba) švartavimo vietos nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose. Aplinkosauginius reikalavimus plūduriuojančių priemonių įrengimui ir naudojimui, jų pastatymui ir (arba) švartavimui nustato aplinkos ministras.

4. Laivybą vidaus vandenų keliuose reglamentuoja Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksas.

5. Draudžiama važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais ir savaeigėmis mašinomis paviršinių vandens telkinių ledu, išskyrus atvejus, kai:

1) vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremalių įvykių ir (arba) avarių padarinių likvidavimo darbai, inžinerinės infrastruktūros eksploatavimo darbai, valstybės sienos apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, aplinkos apsaugos ir saugomų teritorijų valstybinė kontrolė, kariniai mokymai ir (ar) pratybos, saugomų teritorijų gamtotvarkos, paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbai ir būklės tyrimai, kertamos nendrės;

2) organizuojami ir vyksta sporto renginiai ir (arba) sporto pratybos;

3) organizuojama ir vykdoma verslinė žvejyba naudojant motorines transporto priemones, traktorius ir savaeiges mašinas, būtinas tokios žvejybos organizavimui ir vykdymui;

4) organizuojama ir vykdoma mėgėjų žvejyba naudojant ne kelių transporto priemones žvejų ir įrangos gabenimui į žvejybos vietą ir iš jos.

6. Draudžiama važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais ir savaeigėmis mašinomis paviršinių vandens telkinių dugnu, išskyrus atvejus, kai:

1) važiuojama per brastas, kurios, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kelių plėtojimo, priežiūros ir naudojimosi jais teisinius pagrindus, pripažįstamos kelių dalimis, vykdomi žmonių paieškos ir gelbėjimo darbai, ekstremalių įvykių ir (arba) avarių padarinių likvidavimo darbai, inžinerinės infrastruktūros eksploatavimo darbai, valstybės sienos apsauga, viešosios tvarkos užtikrinimas, aplinkos apsaugos ir saugomų teritorijų valstybinė kontrolė, kariniai mokymai ir (ar) pratybos, saugomų teritorijų gamtotvarkos, paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbai ir būklės tyrimai;

2) organizuojami ir vyksta sporto renginiai ir (arba) sporto pratybos;

3) nustatytose vietose į paviršinį vandens telkinį nuleidžiamos (ištraukiamos) plaukiojimo priemonės.

7. Savivaldybių tarybos tvirtina žmonių saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių vandenyje ir ant jų ledo taisykles.

13 straipsnis. Statinių statyba

Paviršiniuose vandens telkiniuose gali būti statomi statiniai, reikalingi paviršinio vandens telkinio ir (arba) jame esančio vandens stebėsenai, apsaugai, naudojimui ir aplinkai nuo žalingo vandens poveikio saugoti, inžinerinės infrastruktūros vystymui, hidroenergetikai, laivybai. Šie statiniai statomi vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais statinių statybą.

14 straipsnis. Upių ir ežerų reguliavimas

1. Draudžiama reguliuoti (tvenkti (patvenkti) ir kitais būdais keisti vandens lygį, gylį ir (arba) krantų liniją) upes ir (arba) ežerus, išskyrus atvejus, kai teisės aktų nustatyta tvarka:

1) atliekami paviršinių vandens telkinių tvarkymo darbai;

2) įrengiamos maudyklos;

3) įrengiamos bendrojo naudojimo krantinės miestuose ir miesteliuose;

4) atliekami vidaus vandens kelių įrengimo ir (arba) priežiūros darbai;

5) eksploatuojami naudingųjų iškasenų telkiniai ežeruose;

6) statomi ir (arba) rekonstruojami melioracijos statiniai, inžineriniai tinklai, susisiekimo komunikacijos, specialiosios paskirties pastatai;

7) vykdomos žuvų išteklių apsaugos priemonės (dirbtinių nerštaviečių, žuvų pralaidų, aptekėjimo kanalų ir pan. įrengimas);

8) vykdomos potvynių prevencijos priemonės (polderių sistemų, krantosaugos statinių, apsauginių pylimų, vandens nuvedimo kanalų ir pan. įrengimas);

9) vykdomi gerą vandens telkinio būklę užtikrinantys darbai ir darbai, skirti saugomų rūšių ir buveinių apsaugos priemonių įgyvendinimui;

10) vykdomi nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimai ar tvarkybos darbai;

11) atliekami stichinių nelaimių ir (arba) avarių padarinių likvidavimo darbai;

12) atkuriamą erozijos nuardytą kranto liniją ir (arba) taikomos priešerozinės kranto apsaugos priemonės.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti upių ir (arba) ežerų reguliavimo darbai ir (arba) priemonės gali būti vykdomi, kai jie, atsižvelgiant į šio straipsnio 4 dalies nuostatas, yra įrašyti į šio įstatymo 20 straipsnyje numatytus vidutinės trukmės strateginius planavimo dokumentus.

3. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, atsižvelgdama į šio straipsnio 1 dalyje nurodytų darbų mastą, pobūdį, tikslus ir galimą jų poveikį upėms ir (arba) ežerams, nustato kriterijus, kada

šio straipsnio 1 dalyje nurodyti darbai ir (arba) priemonės gali būti vykdomi, kai jie, atsižvelgiant į šio straipsnio 4 dalies nuostatas, yra įrašyti į šio įstatymo 20 straipsnyje numatytus vidutinės trukmės strateginius planavimo dokumentus.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti ir kiti darbai ir (arba) priemonės, kuriuos vykdant upės ir (arba) ežerai, kuriems nustatyti vandenssaugos tikslai, reguliuojami taip, kad blogina jų būklę, gali būti vykdomi, kai:

1) tokia veikla yra labai svarbi visuomenės interesams ir (arba) nauda žmonių sveikatai, žmonių saugos palaikymui ar subalansuotai plėtrai yra didesnė už naudą, kurią aplinkai ir visuomenei duoda nesureguliuota upė ir (arba) ežeras;

2) tokia veikla yra būtina, nes dėl techninių galimybių ar per didelių sąnaudų, naudos, kurią duoda upių ir (arba) ežerų reguliavimas, negalima gauti kitais būdais, kurie aplinkos apsaugos atžvilgiu būtų gerokai pranašesni;

3) imamasi visų įmanomų priemonių, mažinančių neigiamą poveikį upėms ir (arba) ežerams ir užtikrinančių gerą jų būklę.

5. Šio straipsnio 4 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytos veiklos laikomos labai svarbios visuomenei ir yra būtinos, jeigu jų vykdymas numatytas planavimo dokumentuose, kuriuos tvirtina Seimas.

6. Draudžiama statyti užtvankas Nemuno upėje, ekologiniu ir kultūriniu požiūriu vertingose upėse ar jų ruožuose. Ekologiniu ir kultūriniu požiūriu vertingų upių ar jų ruožų nustatymo kriterijus ir tokių upių ar jų ruožų sąrašą aplinkos ministro teikimu tvirtina Vyriausybė.

15 straipsnis. Tvenkinių įrengimas, ežerų patvenkimas. Tokių paviršinių vandens telkinių naudojimas ir priežiūra

1. Tvenkiniai įrengiami ir (arba) ežerai patvenkami ir šių paviršinių vandens telkinių priežiūra vykdoma vadovaujantis aplinkos ministro patvirtinta tvarka, kurioje nustatomi šie pagrindiniai reikalavimai:

1) vandens lygio svyravimas tvenkinyje ir (arba) patvenktame ežere turi nedaryti neigiamo poveikio tvenkinio ir (arba) patvenkto ežero ekosistemai ir aplinkinėms teritorijoms;

2) turi būti užtikrinta, kad užtvankos ir (arba) patvankos praleistų ne mažiau vandens už nustatytą gamtosauuginį debitą;

3) turi būti įrengtos ir tinkamai naudojamos veiksmingos žuvų apsaugos ir migracijos priemonės;

4) turi būti imamasi priemonių erozijos procesams tvenkinių ir (arba) patvenktų ežerų krantuose mažinti;

5) hidroelektrinių darbas neturi keisti natūralaus upės nuotėkio režimo, kad būtų išvengta neigiamo poveikio žemiau užtvankų esantiems upių ruožams, neblogintų jų hidromorfologinių sąlygų ir nepažeistų ekosistemų stabilumo;

6) turi būti vykdoma per užtvankas (patvankas) pratekančio vandens apskaita ir teikiami apskaitos duomenys.

2. Draudžiama naudoti polderių siurblinėse žuvis žalojančius greitaeigius (slėginius) vandens siurblius ir hidroelektrinėse, įrengtose užtvenkus upes ir (arba) patvenkus ežerus, Francis tipo hidroturbinas, išskyrus atvejus, jeigu tokiose hidroelektrinėse įrengtos efektyvios žuvų pralaidos ir žuvų apsaugos priemonės.

3. Dėl nepalankių klimatinių sąlygų, netinkamai veikiančių ir (arba) neveikiančių hidrotechnikos statinių sunykę tvenkiniai, kuriuos atstatyti netikslinga, ir (arba) panaikinti tvenkiniai pripažįstami ne paviršiniais vandens telkiniais aplinkos ministro nustatyta tvarka. Sprendimą dėl tvenkinio pripažinimo ne paviršiniu vandens telkiniu priima aplinkos ministras, suderinęs šį sprendimą su Nacionaline žemės tarnyba ir savivaldybės, kurios teritorijoje buvo pripažįstamas ne paviršiniu vandens telkiniu tvenkinys, administracija. Pripažinti ne paviršiniais vandens telkiniais tvenkiniai, kurie Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo nustatyta

tvarka registruoti Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių kadastre, šio kadastro nuostatų nustatyta tvarka iš jo išregistruojami.

16 straipsnis. Dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimas ir naudojimas

1. Dirbtiniai nepratekami vandens telkiniai įrengiami ir naudojami įvertinus aplinkos sąlygas ir įsitikinus, kad tokia veikla bus vykdoma nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkosauginių ir melioracijos sistemų apsaugos reikalavimų.

2. Aplinkosauginius ir melioracijos sistemų apsaugos reikalavimus dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimui ir naudojimui nustato aplinkos ministras kartu su žemės ūkio ministru vadovaudamiesi šiomis pagrindinėmis nuostatomis:

1) aplinkosauginiai reikalavimai, atsižvelgiant į numatomų įrengti dirbtinių nepratekamų vandens telkinių dydį, turi riboti ar uždrausti tokių paviršinių vandens telkinių įrengimą konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančiose) teritorijose ir kompleksinėse saugomose teritorijose, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose, miško žemėje, naudingųjų iškasenų telkinių, pelkių ir šaltinynų, natūralių pievų ir akmenynų, potvynio metu užliejamose teritorijose. Rengiant aplinkosauginius reikalavimus, įvertinamas dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimo galimas neigiamas poveikis kraštovaizdžiui, požeminiams vandens telkiniams, dirvožemiui ir gruntui, saugomoms rūšims, vertingoms medžių rūšims ir kitiems aplinkos komponentams, nustatomi atitinkami reikalavimai šių aplinkos komponentų išsaugojimui;

2) planuojant įrengti dirbtinį nepratekamą vandens telkinį melioruotoje žemėje, jo įrengimo vieta suderinama su savivaldybės administracija;

3) didesnių kaip 0,1 ha dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimui nustatomi reikalavimai teikti informaciją aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančioms institucijoms apie planuojamo įrengti dirbtinio nepratekamo vandens telkinio parametrus (plotas, gylis, profilis), įrengimo vietą (žemės sklypo planas su pažymėta dirbtinio nepratekamo vandens telkinio įrengimo vieta ir koordinatėmis) ir atitiktį nustatytiems aplinkosauginiams reikalavimams. Dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimo derinimo ir (arba) kiti specialieji reikalavimai ar draudimai įrengti tokio dydžio dirbtinius nepratekamus vandens telkinius gali būti nustatomi tik saugomose teritorijose, karstiniame regione ir (ar) miško žemėje;

4) iki 0,1 ha ploto dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimo ir naudojimo reikalavimais reglamentuojamos bendrosios aplinkos ir melioracijos sistemų apsaugos nuostatos (saugotinių medžių kirtimas, saugotinių reljefo formų keitimas, melioracijos sistemų pažeidimas ir kt.). Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyti informacijos pateikimo reikalavimai, dirbtinių nepratekamų vandens telkinių įrengimo derinimo ir (arba) kiti specialieji reikalavimai ar draudimai įrengti tokio dydžio dirbtinius nepratekamus vandens telkinius gali būti nustatomi tik saugomose teritorijose, karstiniame regione ir (ar) miško žemėje.

17 straipsnis. Paviršinių vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimas žuvininkystei ir mėgėjų žvejybai

Paviršinių vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo žuvininkystei ir mėgėjų žvejybai tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymas ir Lietuvos Respublikos mėgėjų žvejybos įstatymas.

18 straipsnis. Nuotekų tvarkymas ir išleidimas

1. Nuotekos turi būti renkamos, valomos ir šalinamos taip, kad būtų daromas mažiausias neigiamas poveikis aplinkai ir galima būtų pasiekti vandensaugos tikslus. Nuotekų išleidimo reikalavimus nustato aplinkos ministras.

2. Asmuo, išleidžiantis į gamtinę aplinką (paviršinius vandens telkinius ir (arba) gruntą) nuotekas, privalo turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, kurių išdavimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, jeigu:

1) išleidžiamų (planuojamų išleisti) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) kiekis yra 5 m³ ir daugiau per parą. Nuotekų kiekis apskaičiuojamas dalijant per metus išleidžiamą (planuojamą išleisti) nuotekų kiekį iš išleidimo dienų skaičiaus;

2) išleidžiamos (planuojamos išleisti) paviršinės nuotekos, kurios surenkamos nuo 1 ha ir didesnių galimai teršiamų teritorijų (išskyrus automobilių stovėjimo aikšteles);

3) išleidžiamos (planuojamos išleisti) paviršinės nuotekos, kurios surenkamos nuo 10 ha ir didesnių teritorijų, skirtų transportui (gatvių, privažiavimų, stovėjimo aikštelių);

4) išleidžiamos (planuojamos išleisti) paviršinės nuotekos, į kurių surinkimo sistemą patenka paviršinės nuotekos nuo galimai teršiamų teritorijų, kurių bendras paviršinių nuotekų surinkimo plotas didesnis kaip 1 ha;

5) išleidžiamos (planuojamos išleisti) į gamtinę aplinką nuotekos, kuriose yra prioritetinių medžiagų, kurių išleidimas turi būti palaipsniui nutrauktas (neatsižvelgiant į išleidžiamų prioritetinių medžiagų kiekį);

6) išleidžiamos (planuojamos išleisti) į gamtinę aplinką nuotekos (neatsižvelgiant į išleidžiamų nuotekų kiekį/debitą), kuriose prioritetinių medžiagų, kurių išleidimas turi būti mažinamas, koncentracija yra lygi arba didesnė už aplinkos ministro nustatytą ribinės koncentracijos į gamtinę aplinką vertę;

7) išleidžiamos (planuojamos išleisti) nuotekos, susidariusios valant išmetamąsias dujas iš atliekų deginimo arba bendro atliekų deginimo įrenginių;

8) išleidžiamas (planuojamas išleisti) vanduo iš akvakultūros tvenkinių, kurio kiekis yra 5 m³ ir daugiau per parą. Vandens kiekis apskaičiuojamas dalijant per metus išleidžiamą (planuojamą išleisti) vandens kiekį iš išleidimo dienų skaičiaus.

3. Draudžiama nuotekas išleisti tiesiai į požeminius vandens telkinius, žemės gelmių ertmes, karstines smegduobes, melioracijos požeminio drenažo sistemas. Nuotekos gali būti išleidžiamos į gruntą aplinkos ministro nustatyta tvarka.

4. Draudžiama nuotekas išleisti tiesiai į ežerus ir į juos įtekančias upes mažesniu kaip 500 m atstumu iki ežero.

5. Nuotekos, susidarančios gamybiniuose pastatuose, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, gali būti skleidžiamos ant žemės paviršiaus tręšimo tikslais aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimas avarijoms ar stichinėms nelaimėms likviduoti

Avarijoms ar stichinėms nelaimėms likviduoti, gaisrams gesinti leidžiama naudoti visų paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių vandenį be leidimo.

IV SKYRIUS

VANDENS TELKINIŲ IR (AR) JŲ VANDENS NAUDOJIMO VALDYMAS

20 straipsnis. Vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo valdymo planavimas

Vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo valdymas planuojamas rengiant vidutinės trukmės strateginius planavimo dokumentus, kuriuos tvirtina Vyriausybė.

21 straipsnis. Paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių valdymas

1. Paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių valdymas vykdomas upių baseinų rajonų pagrindu.

2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir (arba) jos įgaliota įstaiga(-os), atsakinga(-os) už upių baseinų rajonų arba jų dalių, esančių Lietuvos Respublikos teritorijoje, administravimą.

3. Rengiant šio įstatymo 20 straipsnyje nurodytus vidutinės trukmės strateginius planavimo dokumentus, kiekviename upių baseinų rajone arba jo dalyje, esančioje Lietuvos Respublikos teritorijoje, atliekamas:

- 1) bendras upių baseinų rajono ir jame esančių požeminių ir paviršinių vandens telkinių apibūdinimas ir išskyrimas;
 - 2) žmogaus veiklos poveikio požeminių ir paviršinių vandens telkinių būklei įvertinimas;
 - 3) saugomų plotų išskyrimas;
 - 4) paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklės įvertinimas;
 - 5) paviršinių ir požeminių vandens telkinių vandensaugos tikslų nustatymas;
 - 6) paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir jų vandens naudojimo bei administravimo ekonominė analizė;
 - 7) vandensaugos tikslams pasiekti reikalingų priemonių nustatymas;
 - 8) upių ir (arba) ežerų reguliavimo darbų ir (arba) priemonių, numatytų šio įstatymo 14 straipsnio 2 ir 3 dalyse, nustatymas pagrindžiant tokių priemonių būtinumą ir nurodant neigiamą poveikį upėms ir (arba) ežerams mažinančias priemones, kurių planuojama imtis;
 - 9) kiti efektyviam paviršinių ir požeminių vandens telkinių valdymui reikalingi veiksmai.
4. Upių baseinų rajono valdymo tvarką nustato aplinkos ministras.
5. Aplinkos ministras tvirtina paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklės nustatymo metodikas, vandens telkinių tyrimų metodikas, vandensaugos tikslų nustatymo metodikas.
6. Aplinkos ministras tvirtina paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių vandensaugos tikslus, paviršinių ir (arba) požeminių rizikos vandens telkinių sąrašą.

22 straipsnis. Upių baseinų rajonų sudarymas

1. Aplinkos ministras Lietuvos Respublikos teritoriją suskirsto upių baseiniais ir visus Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius upių baseinus priskiria upių baseinų rajonams.
2. Vandens apsaugos ir valdymo optimizavimui upių baseinų rajonas gali būti sudarytas iš kelių gretimų upių baseinų. Siekiant geresnio administravimo, upės baseiną galima skirstyti į pabaseinius.
3. Jeigu požeminio vandens telkinio ribos nesutampa su upės baseino ribomis, toks telkinys identifikuojamas ir priskiriamas prie artimiausio arba valdymo požiūriu tinkamesnio upių baseinų rajono.
4. Tarpiniai ir priekrantės vandenys identifikuojami ir priskiriami artimiausiam arba valdymo požiūriu tinkamiausiam upių baseinų rajonui ar rajonams.

23 straipsnis. Tarpvalstybinio upių baseinų rajono sudarymas ir valdymas

1. Jeigu dalis upės baseino ploto yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, o kita jo dalis yra už jos ribų, upės baseinas priskiriamas prie tarpvalstybinio upių baseinų rajono. Tarpvalstybiniai upių baseinų rajonai sudaromi ir valdomi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių pagrindu.
2. Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiai tarpvalstybinio upių baseinų rajono daliai skirtas upių baseinų rajonų valdymo dokumentas derinamas su atitinkamu upių baseinų rajono valdymo dokumentu, rengiamu kitoje Europos Sąjungos valstybėje. Šiuo atveju siekiama parengti vieną tarpvalstybinio upių baseinų rajono valdymo dokumentą. Jeigu tarpvalstybinis upių baseinų rajono valdymo dokumentas neparengiamas, reikia parengti upių baseinų rajono valdymo dokumentą upių baseinų rajono daliai, kuri yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.
3. Jeigu tarpvalstybinis upių baseinų rajonas driekiasi už Europos Sąjungos valstybės ribų, tarptautinės sutarties pagrindu turi būti siekiama parengti vieną upių baseinų rajono valdymo dokumentą. Jeigu toks dokumentas neparengiamas, reikia parengti upių baseinų rajono valdymo dokumentą tarpvalstybinio upių baseinų rajono daliai, kuri yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.

V SKYRIUS

PAVIRŠINIO IR (ARBA) POŽEMINIO VANDENS TELKINIO IR (AR) JO VANDENS
STEBĖSENA IR INFORMACIJOS VALDYMAS**24 straipsnis. Paviršinio ir (arba) požeminio vandens telkinio ir (ar) jo vandens stebėseną**

Paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių būklei ir pokyčiams stebėti visuose upių baseinų rajonuose ar jų dalyse, esančiose Lietuvos Respublikos teritorijoje, vykdoma paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir (ar) jų vandens stebėseną. Paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir (ar) jų vandens stebėsenos programos ir (arba) planai sudaromi vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu, šiuo įstatymu, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir (ar) jų vandens stebėseną.

25 straipsnis. Apskaita ir duomenų teikimas

1. Iš paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių išgauto vandens, jo naudojimo ir (arba) perdavimo, perduoto vandens naudojimo, išleidžiamų nuotekų ir teršalų, per hidrotechnikos įrenginius praleidžiamo vandens apskaitos ir duomenų teikimo tvarką nustato aplinkos ministras.

2. Iš paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių išgauto vandens, jo naudojimo ir (arba) perdavimo, perduoto vandens naudojimo apskaitą privalo vykdyti ūkio subjektai, kurie:

1) Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo nustatyta tvarka privalo gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą ir (arba) Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo nustatyta tvarka privalo gauti leidimą naudoti žemės gelmių išteklius (požeminį vandenį);

2) vykdo geriamojo vandens viešojo tiekimo veiklą;

3) per parą iš kitų ūkio subjektų gauna 50 m^3 ir daugiau vandens, o jų pagrindinė ekonominė veiklos rūšis yra žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė, kasyba, karjerų eksploatavimas, apdirbamoji gamyba, elektros, dujų, garo tiekimas, oro kondicionavimas, vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas, statyba. Vandens kiekis apskaičiuojamas per metus gaunamą ar numatomą gauti vandens kiekį padalijus iš gavimo dienų skaičiaus.

3. Išleidžiamų nuotekų ir teršalų apskaitą privalo vykdyti ūkio subjektai:

1) kurie išleidžia nuotekas į gamtinę aplinką, išskyrus atvejus, kai pagal šio įstatymo nustatytus reikalavimus nuotekos gali būti skleidžiamos ant žemės paviršiaus tręšimo tikslais, ir kurie Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo nustatyta tvarka privalo gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą;

2) kurių vykdomos ūkinės veiklos metu per parą į kitų asmenų eksploatuojamą nuotekų surinkimo sistemą išleidžiama 50 m^3 ir daugiau gamybinių ir (ar) komunalinių nuotekų. Išleidžiamų nuotekų kiekis apskaičiuojamas per metus išleidžiamą ar numatomą išleisti nuotekų kiekį padalijus iš išleidimo dienų skaičiaus;

3) kurių vykdomos ūkinės veiklos metu į kitų asmenų eksploatuojamą nuotekų surinkimo sistemą išleidžiamos gamybinės nuotekos, kuriose yra prioritetinių medžiagų, kurių išleidimas turi būti palaipsniui nutrauktas, ir (ar) kuriose prioritetinių medžiagų, kurių išleidimas turi būti mažinamas, koncentracija yra lygi arba didesnė už aplinkos ministro nustatytą ribinę koncentraciją į nuotekų surinkimo sistemą.

4. Ataskaitos apie iš paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių išgautą vandenį, jo naudojimą ir (arba) perdavimą, perduoto vandens naudojimą, išleidžiamas nuotekas ir teršalus, per hidrotechnikos įrenginius praleidžiamą vandenį teikiamos vieną kartą per metus aplinkos ministro nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Informacijos valdymas

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir (arba) jos įgaliota įstaiga(-os), atsakinga(-os) už upių baseinų rajonų arba jų dalių, esančių Lietuvos Respublikos teritorijoje, administravimą,

aplinkos ministro nustatyta tvarka renka ir tvarko informaciją, reikalingą upių baseinų rajonų valdymo dokumentams rengti.

27 straipsnis. Informacijos teikimas visuomenei

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir (arba) jos įgaliota įstaiga(-os) ir kiti viešieji juridiniai asmenys, turintys informacijos apie upių baseinų rajonus, aplinkos ministro nustatyta tvarka teikia informaciją apie upių baseinų rajonus visuomenei, vandens telkinių ir (arba) jų vandens naudotojams ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

28 straipsnis. Ataskaitų teikimas Europos Komisijai

1. Ataskaitų apie direktyvos 2000/60/EB ir kitų Europos Sąjungos vandens sektoriaus teisės aktų įgyvendinimą teikimo Europos Komisijai tvarką aplinkos ministro teikimu tvirtina Vyriausybė.

2. Lietuvos Respublikos viešieji juridiniai asmenys, susiję su paviršinių ir (arba) požeminių vandens telkinių ir (arba) jų vandens naudojimu, apsauga ir valdymu, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo teikti informaciją, reikalingą ataskaitoms rengti.

VI SKYRIUS

SĄNAUDŲ SUSIGRĄŽINIMAS IR VALSTYBĖS PARAMA

29 straipsnis. Sąnaudų susigrąžinimas

1. Vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudotojai ir abonentai turi padengti būtinąsias sąnaudas, patirtas įgyvendinant vandenssaugos tikslus ir teikiant vandens naudojimo paslaugas, įskaitant sąnaudas aplinkos apsaugai, vadovaujantis principu „teršėjas moka“, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu ir aplinkos ministro nustatyta tvarka atlikta ekonomine analize. Įgyvendinant sąnaudų susigrąžinimo principą, turi būti užtikrinta, kad:

1) vandens kainų politika skatintų naudoti vandenį racionaliai ir padėtų siekti vandenssaugos tikslų įgyvendinimo;

2) būtų padengiamos būtiniosios sąnaudos, patirtos teikiant vandens naudojimo paslaugas įvairiose vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo srityse, kurių išskirtos nors trys – pramonė, namų ūkio sektorius ir žemės ūkis.

2. Atsižvelgiant į socialinį, ekologinį ir ekonominį poveikį, į regiono ar regionų aplinkos sąlygas, sąnaudų susigrąžinimo principas gali būti taikomas iš dalies. Jeigu pagal nusistovėjusią praktiką kokiai nors vandens telkinių ir (ar) jų vandens naudojimo veiklai netaikomas sąnaudų susigrąžinimo principas, upių baseinų rajono valdymo dokumente turi būti nurodyta priežastis ir užtikrinama, kad tai netrukdytų pasiekti vandenssaugos tikslų. Šiuo atveju vandens apsaugos ir valdymo programoms ir kitoms priemonėms įgyvendinti įstatymų nustatyta tvarka gali būti teikiama valstybės parama.

Lietuvos Respublikos vandens įstatymo priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 275), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB (OL 2009 L 140, p. 114).“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. lapkričio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, Lietuvos Respublikos aplinkos

ministerija ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija iki 2019 m. liepos 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyti reikalavimai iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtoms Francis tipo hidroturbinoms taikomi nuo 2025 m. sausio 1 d. Iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengti greitaeigiai (slėginiai) vandens siurbiai gali būti naudojami iki jų eksploatacijos pabaigos.

4. Šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nustatytas reikalavimas taikomas:

1) nuo 2025 m. sausio 1 d. asmenims, kurie iki šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo įstatymo įsigaliojimo turėjo taršos integruotos prevencijos kontrolės leidimus arba taršos leidimus išleisti nuotekas tiesiai į ežerus ir (arba) į juos įtekančias upes mažesniu kaip 500 m atstumu iki ežero;

2) nuo 2030 m. sausio 1 d. šios dalies 1 punkte nenurodytiems asmenims, kurie iki šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo įstatymo įsigaliojimo nepažeisdami teisės aktų reikalavimų išleido nuotekas tiesiai į ežerus ir (arba) į juos įtekančias upes mažesniu kaip 500 m atstumu iki ežero.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2018-06-01

Teisės ir personalo departamento
direktorė
Agnė Jakstienė
2018-06-01

Vyriausioji specialistė
Danguolė Tunkevičienė
06-08